

Hoe beleeft Nederland de verkeersveiligheid?

Rapportage Flitspeiling 2022

November 2022

VEILIGVERKEER

MWM²
experts in luisteren

Flitspeiling Veilig Verkeer Nederland

- Veilig Verkeer Nederland is er voor elke Nederlander; iedereen heeft belang bij veilig verkeer. VVN brengt daarom ieder jaar in kaart wat burgers bezighoudt als het gaat om verkeersveiligheid. Welke dingen spelen meer of minder? En bij wie?
- Het veiligheidsgevoel in het verkeer wordt op dezelfde manier onderzocht sinds 2016. Het huidige onderzoek is een herhaalonderzoek om te kijken hoe het er anno 2022 voor staat met het veiligheidsgevoel in Nederland en om dit te vergelijken met de situatie in de jaren ervoor.
- VVN gebruikt de resultaten van dit onderzoek bij het bepalen van haar prioriteiten. In dit rapport worden de resultaten van een enquête onder een representatieve groep Nederlanders weergegeven.

Methode

- CAWI online onderzoek
- Aantal vragen:
 - Vaste module: 25
 - Flexibele modules: +- 20
- Invulduur: 8 minuten
- Significante verschillen tussen 2022 en vorig jaar worden aangegeven met een ★ (95% betrouwbaarheids-interval)

Doelgroep & steekproef

- Nederland representatief (leeftijd, geslacht en regio), 18+
- N per wave: 700
- N totaal: 2100
- Recruitement: PanelClix via MWM2

Veldwerk

- 3 meetperiodes, verdeeld over 2022:
 - Wave 1: april 2022
 - Wave 2: juli 2022
 - Wave 3: oktober 2022

Inhoud

- Verkeersdeelname en veiligheidsbeleving
- Verbeteren verkeersveiligheid in eigen buurt
- Gebruik smartphone in het verkeer
- Veilige schoolomgeving

Verkeersdeelname en veiligheidsbeleving

E-bike gebruik stijgt verder, verkeersveiligheidsbeleving (in de eigen buurt) licht gedaald

- De auto is nog steeds het meest gebruikte vervoersmiddel, 83% gebruikt deze vorm van vervoer regelmatig. Het gebruik van de e-bike steeg vorig jaar flink en ook nu zien we een toename. Deze stijging in gebruik gaat ten koste van het gebruik van de reguliere fiets. Momenteel gebruikt 32% regelmatig een e-bike (was 25% in 2021) en 58% gebruikt de fiets (was 64%). Ook de frequentie stijgt: 37% gebruikt de e-bike 5 dagen per week of meer (dit was 32% in 2021).
- Driekwart van de Nederlanders voelt zich (redelijk) veilig in het verkeer. In 2020 en 2021 was de verkeersveiligheidsbeleving licht toegenomen, maar dit jaar is het weer op het niveau van 2016-2019: 74% voelt zich veilig in het verkeer. Het verkeersveiligheidsgevoel in de eigen buurt is dit jaar licht gedaald ten opzichte van vorig jaar. Toch voelt nog altijd bijna driekwart (72%) van de Nederlanders zich veilig in het buurtverkeer. 43% van de Nederlanders neemt wel eens een andere route (in de buurt) dan gepland vanwege de veiligheid.
- Opletten, verkeersregels en snelheid zijn de eerste associaties met veiligheid in het verkeer. Ook praktische zaken als verkeersborden, verlichting en autogordels spelen een grote rol bij verkeersveiligheid. Daarnaast denkt men aan gedrag: respect, rekening houden met een ander, geen telefoon en (niet) bumperkleven.
- Fietsers zonder licht en automobilisten die bumperkleven of (te) hard rijden vormen wederom de grootste bijdrage aan het onveiligheidsgevoel. Het 'door rood rijden' en 'niet alles goed kunnen zien' hebben een grotere impact dan vorig jaar.
- Te hard rijdende auto's zijn ook weer verreweg de grootste veroorzaker van een onveilig gevoel in het buurtverkeer. De busjes of scooters van bezorgdiensten stegen vorig jaar met stip in deze ranglijst en blijven onveranderd op de 4^e plek staan: 28% geeft aan dat dit (mede) veroorzakers zijn van onveilige situaties in de buurt.
- Net als vorig jaar gebruikt 8% wel eens een vorm van deelvervoer.
- Ook onveranderd is de mening over de zelfrijdende auto: twee op de tien vinden de zelfrijdende auto veilig, ruim de helft denkt eerder onveilig.

Opletten, letten op je snelheid en (je houden aan) verkeersregels zijn nog steeds de eerste associaties met verkeersveiligheid

Praktische zaken als verlichting, stoplichten, fietshelm en autogordels worden ook genoemd. Daarnaast noemt men zaken die met gedrag en houding te maken hebben: (geen) telefoon, rustig, (on)geduld, rekening houden met elkaar en fatsoen.

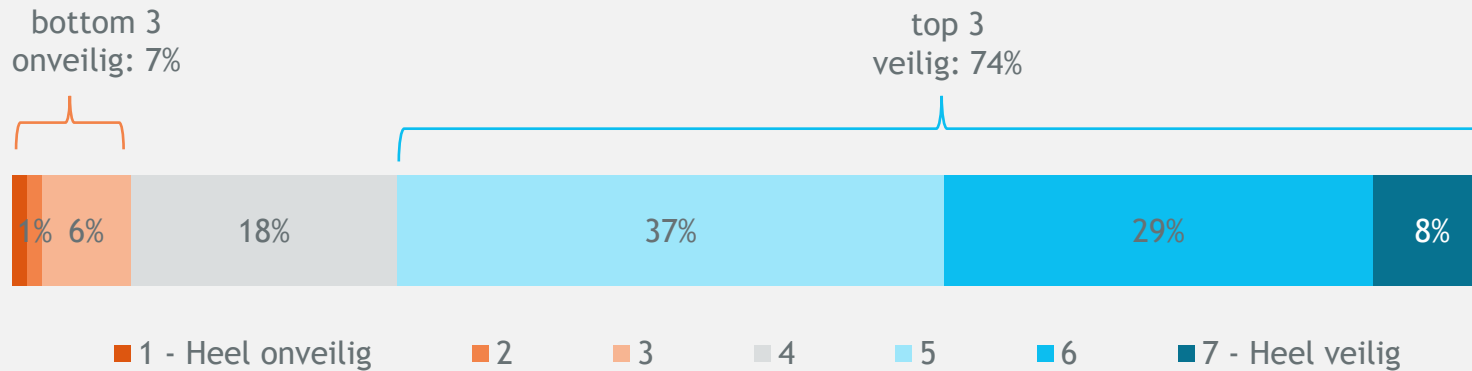
Eerste associatie met 'veiligheid in het verkeer'

Nederlanders voelen zich over het algemeen veilig in het verkeer

Driekwart van de Nederlanders voelt zich (redelijk) veilig in het verkeer. In 2020 en 2021 was de verkeersveiligheidsbeleving licht toegenomen. Dit jaar is het weer op het niveau van daarvoor. Slechts 7% voelt zich onveilig. Mannen en verkeersdeelnemers die autorijden voelen zich veiliger in het verkeer.

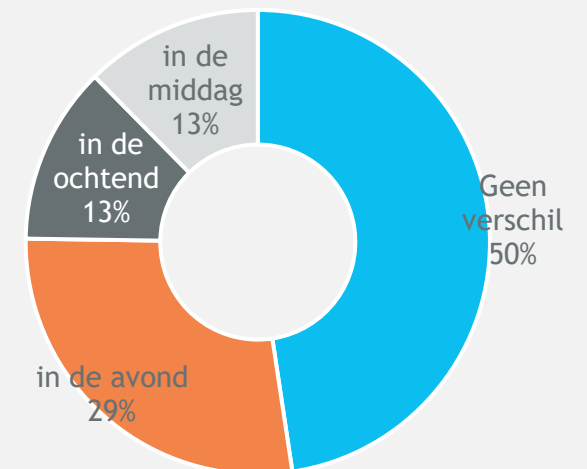
Hoe veilig of onveilig voel je je meestal in het verkeer?

top 3 - veilig:

Moment van de dag dat men zich (relatief) minder veilig voelt

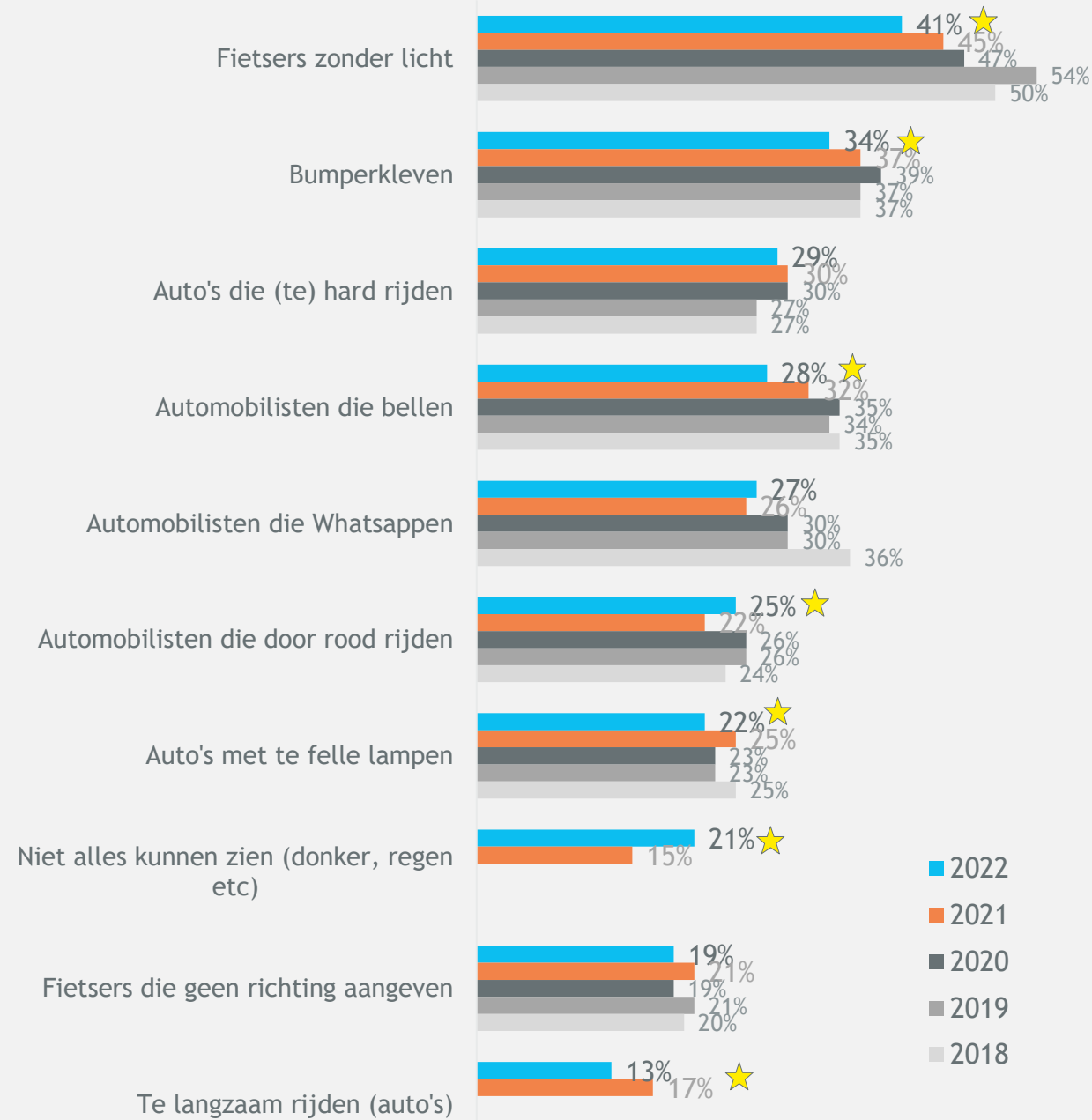

Fietsers zonder licht geven nog steeds meest onveilige gevoel

- Automobilisten die bumperkleven, te hard rijden of bellen tijdens het rijden zorgen ook voor het gevoel van onveiligheid.
- Fietsers zonder licht en bellende automobilisten staan hoog in de lijst, maar zijn wel wat gedaald in de bijdrage aan onveiligheid. Het niet alles goed kunnen zien (in het donker, door regen etc) is het meest gestegen in bijdrage (van 15% naar 21%).
- Mannen vinden fietsers zonder licht, bellende fietsers, auto's die onnodig links rijden en te langzaam rijdende auto's gevaarlijker dan vrouwen. Vrouwen krijgen juist vaker een onveilig gevoel van Whatsappende en geen voorrang verlenende automobilisten en van rijden met verminderd zicht en slecht verlichte wegen.
- Jongeren krijgen vaker een onveilig gevoel in het verkeer van te langzaam en te hard rijdende auto's dan mensen van 65+. Ouderen krijgen juist vaker een onveilig gevoel van fietsers die muziek luisteren of bellen tijdens het rijden.

Welke situaties of welk gedrag in het verkeer geven je een onveilig gevoel?

Basis: allen (n=2097)

* Significante stijging / daling

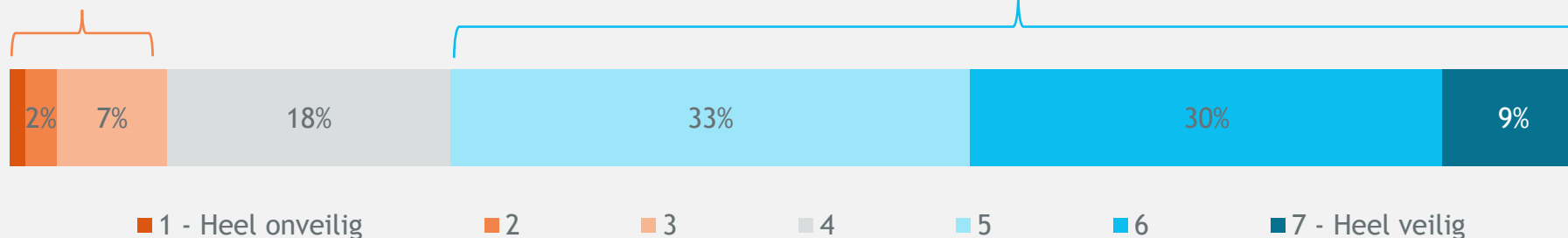
72% van de burgers voelt zich veilig in het buurtverkeer

Dit is een daling t.o.v. vorig jaar. Net als in 2021 voelen 65+ers zich vaker veilig, en ook mannen voelen zich nog steeds iets veiliger dan vrouwen. Verkeersdeelnemers die autorijden, voelen zich ook iets veiliger.

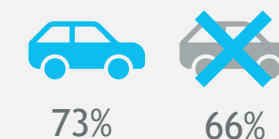
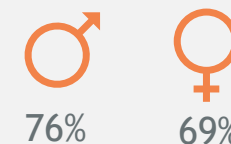
Hoe veilig of onveilig voel je je meestal in het verkeer in jouw buurt?

bottom 3
onveilig: 10%

top 3
veilig: 72%

top 3 - veilig:

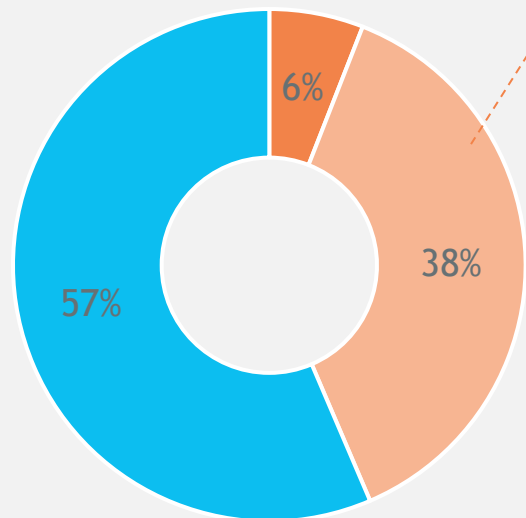
top 3 - veilig:

Net als vorig jaar nemen (ruim) vier van de tien wel eens een andere route vanwege de verkeersveiligheid

Te hard rijdende auto's zijn nog steeds veruit grootste veroorzaker van onveiligheid in de buurt. Het beeld is gelijk aan vorig jaar.

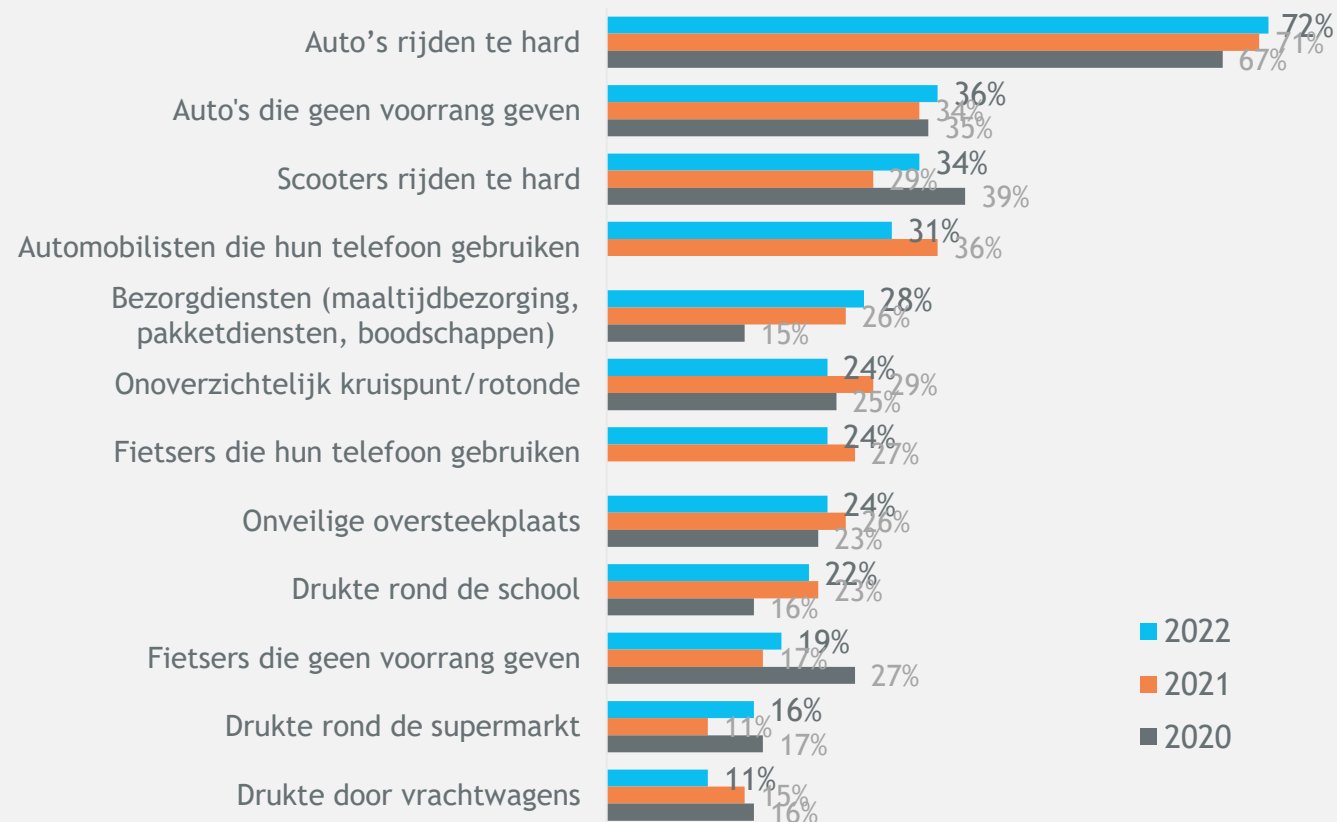
Neem je vanwege de verkeersveiligheid weleens een andere route?

Ja, heel vaak Ja, soms Nee

42% van de vrouwen neemt soms andere route, bij mannen is dit 33%

Oorzaak onveiligheid in de buurt

2022
2021
2020

Neem je vanwege de verkeersveiligheid weleens een andere route dan je eigenlijk zou willen nemen?

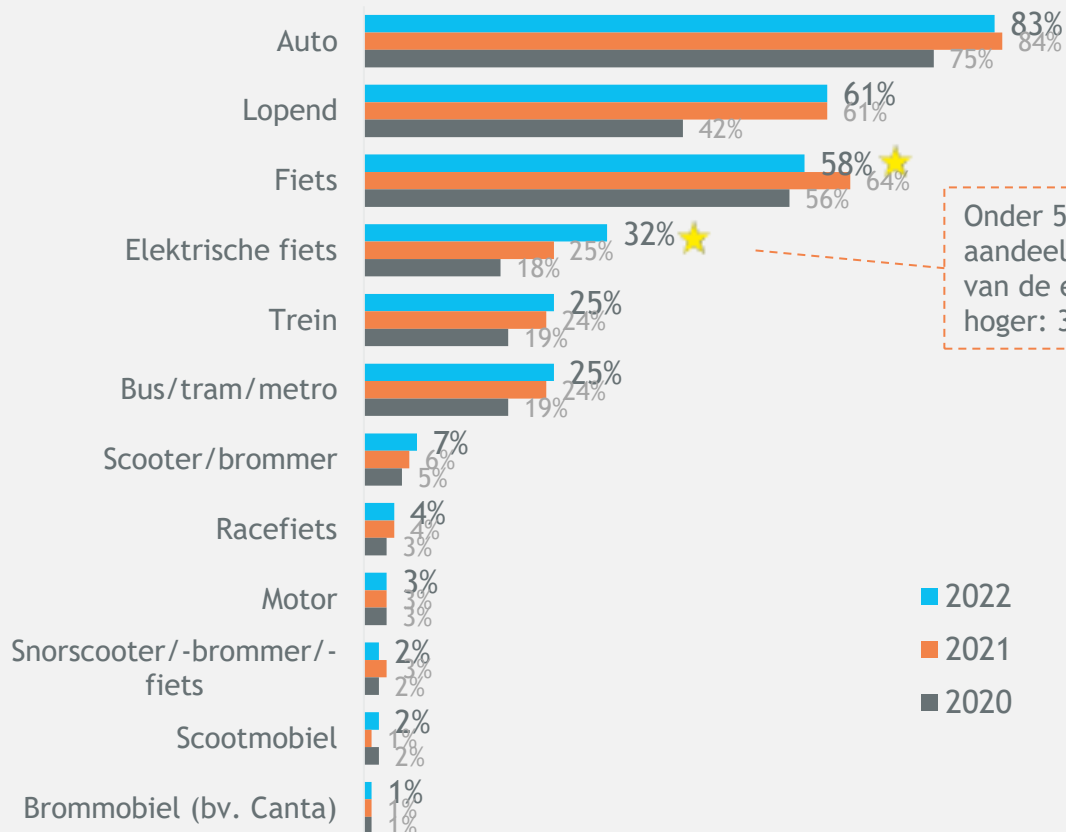
Basis: allen (n=2100)

Waardoor is volgens jou het verkeer in jouw buurt niet veilig?
(Basis: allen (n=213))

Het aantal gebruikers en de gebruiksfrequentie van e-bikes stijgt

Het gebruik van de e-bike stijgt ten koste van het gebruik van de reguliere fiets: 32% gebruikt een e-bike (was 25%) en 58% gebruikt de fiets (was 64%). Ook de frequentie stijgt: 37% gebruikt de e-bike 5 dagen per week of meer (was 32%)

Regelmatig gebruikte vervoersmiddelen

Onder 55+ers is het aandeel gebruikers van de e-bike nog hoger: 39%

Gemiddelde gebruik

	Elke dag	5-6 dagen per week	3-4 dagen per week	1-2 dagen per week	Minder dan 1 dag per week
	19%	19%	29%	24%	8%
	22%	18%	24%	25%	11%
	60%	15%	15%	9%	1%
	20%	17%	25%	29%	8%
	2%	6%	14%	26%	51%
	3%	5%	16%	26%	50%

Welke van de volgende vervoersmiddelen gebruik je regelmatig om jezelf te verplaatsen? / Hoe vaak gebruik je..
Basis: allen (n=2100)

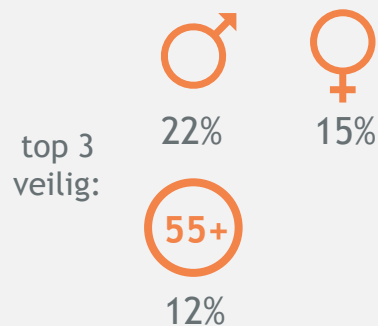
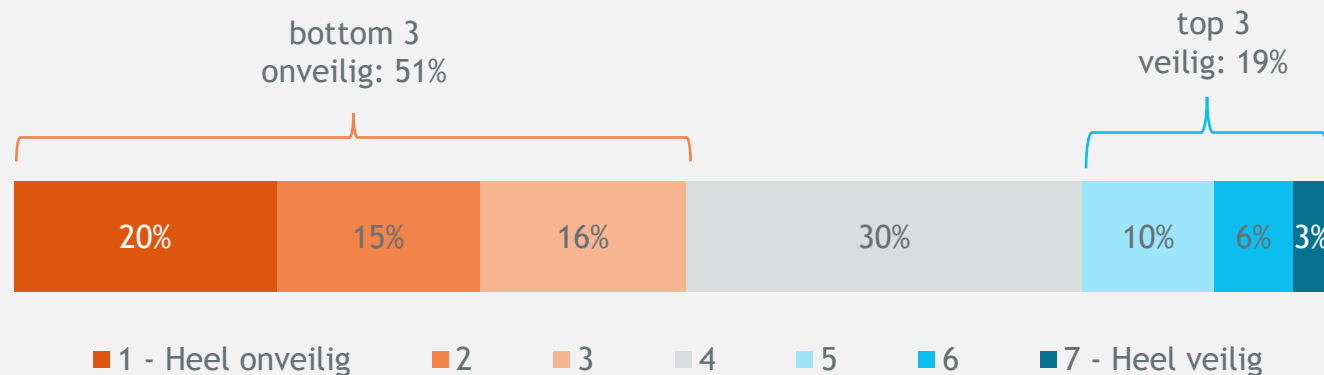
★ Significante stijging / daling

■ Hoogste percentage

Net als in 2021 vindt 19% de zelfrijdende auto veilig, ruim de helft denkt eerder onveilig

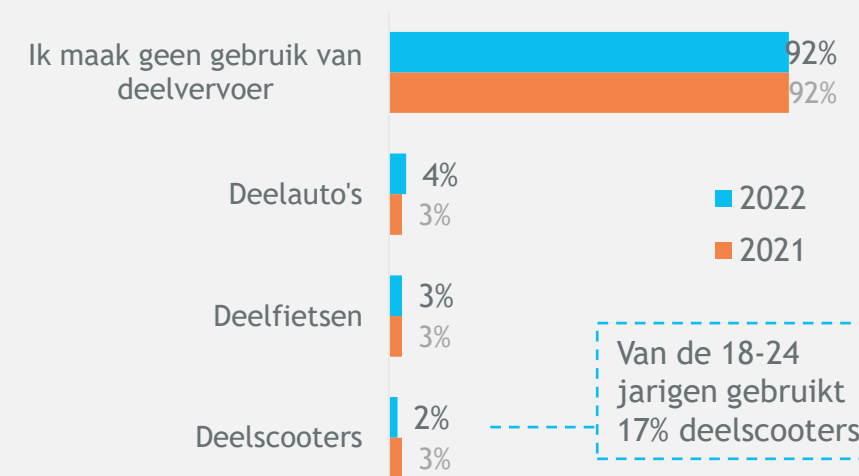
Mannen schatten de zelfrijdende auto vaker als veilig in dan vrouwen. Ook jongeren zijn wat optimistischer dan ouderen. Gebruik van deelfervoer blijft op hetzelfde niveau als vorig jaar.

Hoe veilig of onveilig vind je een zelfrijdende auto?

Hoe veilig of onveilig vind je een zelfrijdende auto?
Basis: allen (n=701)

Van welke typen deelfervoer maak je weleens gebruik?

Meest genoemde deelfervoeraanbieders:

- Go Sharing: n=14
- Felix: n=9
- NS / OV Fiets n=8
- Greenwheels n=4

Van welke typen deelfervoer maak je weleens gebruik?
(Basis: allen (n=701))

Verbeteren verkeersveiligheid in eigen buurt

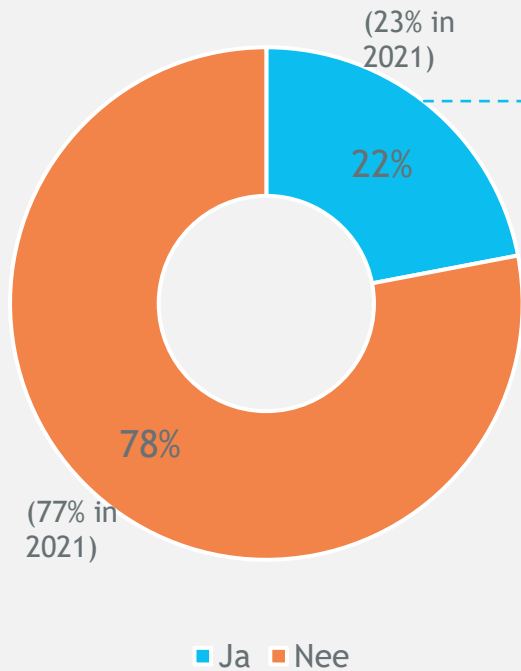
Verbeteren verkeersveiligheid in eigen buurt

- We zagen eerder dat niet iedereen zich altijd veilig voelt in het verkeer in de eigen buurt. Net als in 2021 heeft bijna een kwart (22%) ook daadwerkelijk wel eens geprobeerd iets te ondernemen om de verkeersveiligheid in de buurt te verbeteren.
- Degenen die zich niet veilig voelen in het buurtverkeer ondernemen vaker actie (40%).
- Degenen die in actie kwamen, namen net als in 2021 meestal contact op met de gemeente of politie of spraken anderen aan op hun gedrag. 6% maakte een melding via het VVN participatiepunt; dat is meer dan vorig jaar. Mannen zetten vaker dan vrouwen samen met anderen een actie op, jongeren (tot 35 jaar) stapten vaker naar de media.
- Wanneer men de gereden snelheid in de buurt zou willen verlagen, schat men repressieve maatregelen nog steeds in als het meest effectief. Het uitdelen van hoge boetes wordt door 36% als (meest) effectief gezien. Weliswaar minder dan vorig jaar, maar nog steeds op plek 1.
- Een kwart heeft wel eens geprobeerd de verkeersveiligheid in de buurt te verhogen. Toch kent slechts 8% het VVN Participatiepunt, de website waar je onveilige situaties in het verkeer kunt melden. Hiermee is de bekendheid gelijk aan 2021. Binnen deze groep is het aandeel dat het Participatiepunt goed kent en interactie mee heeft gehad, gestegen van 5% naar 18%.

Net als vorig jaar heeft bijna een kwart wel eens iets geprobeerd om de veiligheid in hun buurt te verbeteren

Ze zochten voornamelijk contact met de gemeente of spraken de veroorzakers aan op hun gedrag. 6% nam contact op met VVN Participatiepunt (iets meer dan vorig jaar)

Geprobeerd de verkeersveiligheid in de buurt te verbeteren

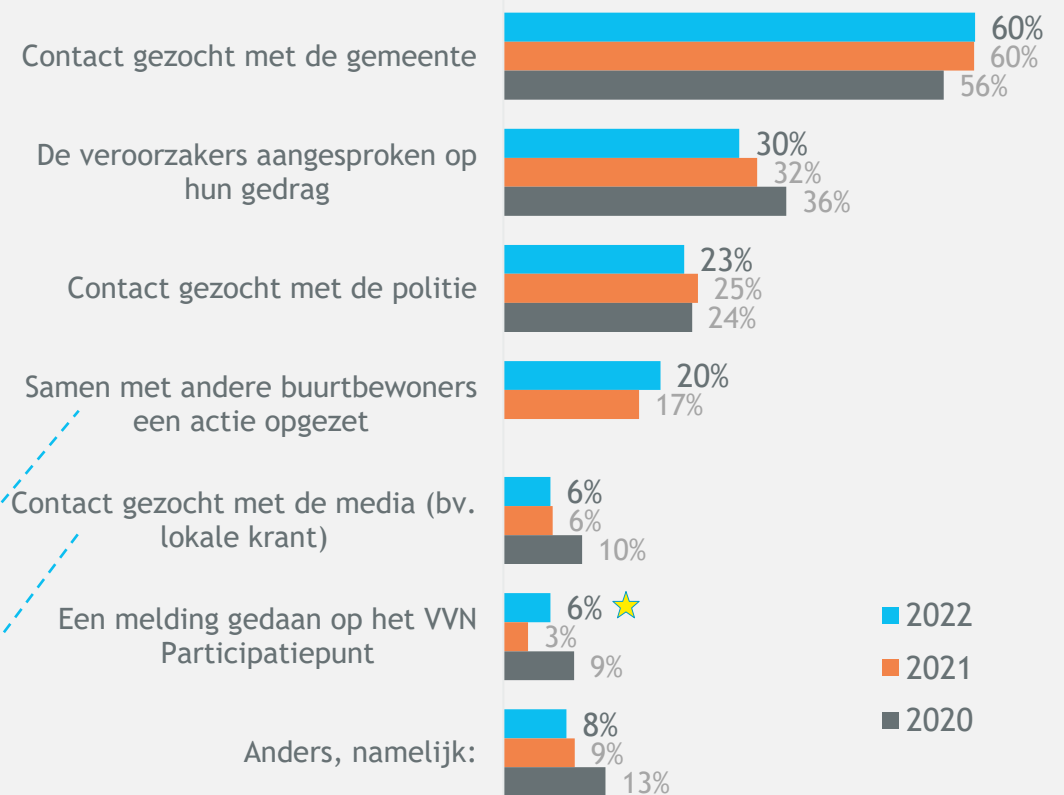

Degenen die zich niet veilig voelen in het buurtverkeer ondernemen vaker actie (40%).

Mannen zetten wat vaker een actie op met buurtbewoners (24%) dan vrouwen (16%).

Jongeren (tot 35 jaar) namen relatief vaak contact op met media (13%).

Acties ondernomen

Heb je weleens iets geprobeerd te doen om de verkeersveiligheid in je buurt te verbeteren?
Basis: allen (n=2100)

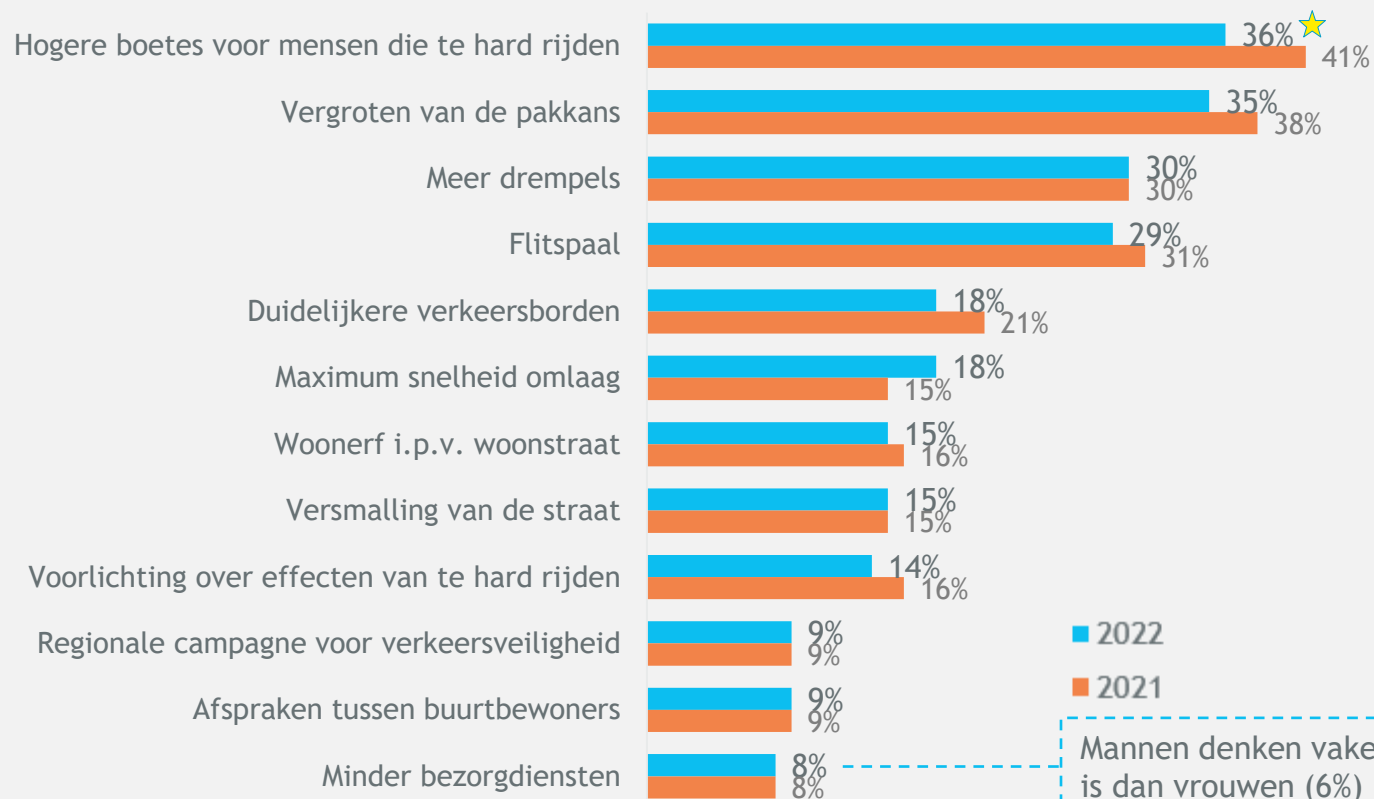
★ Significante stijging / daling

Wat heb je dan gedaan om de verkeersveiligheid in je buurt te verbeteren?
(Basis: allen die actie ondernamen (n=462))

Repressieve maatregelen worden nog steeds als meest effectief ingeschat om de snelheid in de buurt te verlagen

Boetes (wordt minder genoemd, maar nog steeds op plek 1), grotere pakkans en flitspalen worden meest effectief ingeschat. Pas daarna komen de preventieve maatregelen als drempels, borden en voorlichting.

Meest effectieve manieren voor snelheidsbeperking in de buurt

Ouderen geloven wat meer in hoge boetes en vergroten van de pakkans; jongeren zetten relatief vaker in op duidelijke borden en meer drempels

Degenen die niet regelmatig de auto gebruiken zijn vaker vóór de verlaging van de maximumsnelheid (23%) dan zij die wel vaak de auto gebruiken (17%). De laatste groep is relatief vaker vóór versmalling van de straat (16% vs 10%)

■ 2022
■ 2021

Mannen denken vaker (11%) dat dit effectief is dan vrouwen (6%)

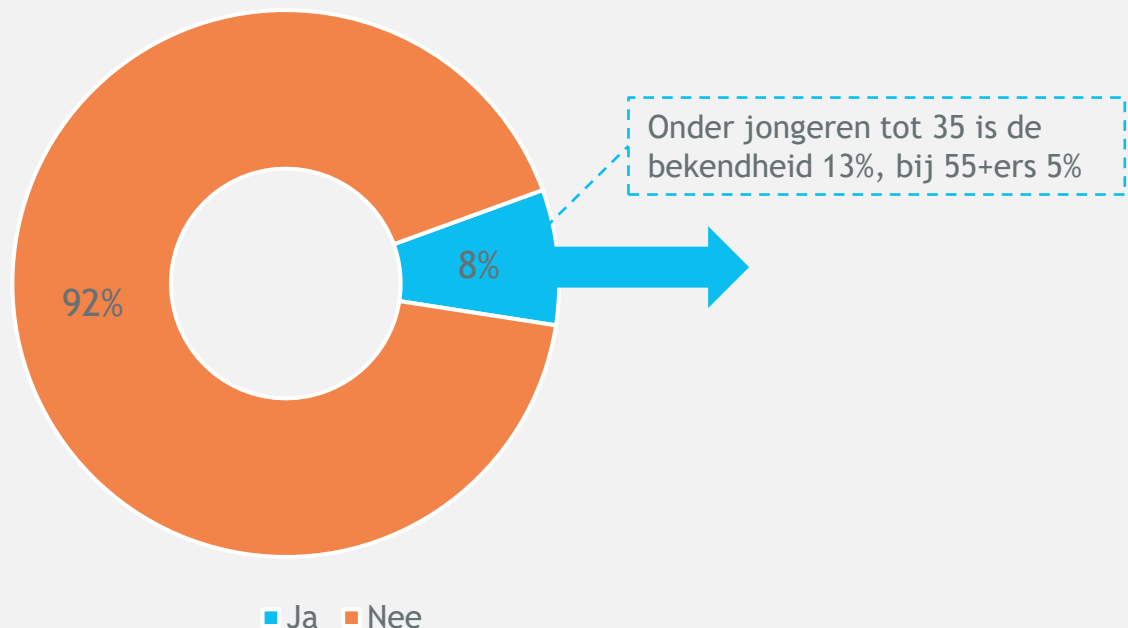
8% kent VVN participatiepunt in elk geval van naam

Naambekendheid is gelijk aan vorige meting. De mate van bekendheid is gestegen: het aandeel (binnen de bekenden) dat het goed kent en interactie mee heeft gehad is gestegen van 5% naar 18%

■ 2022

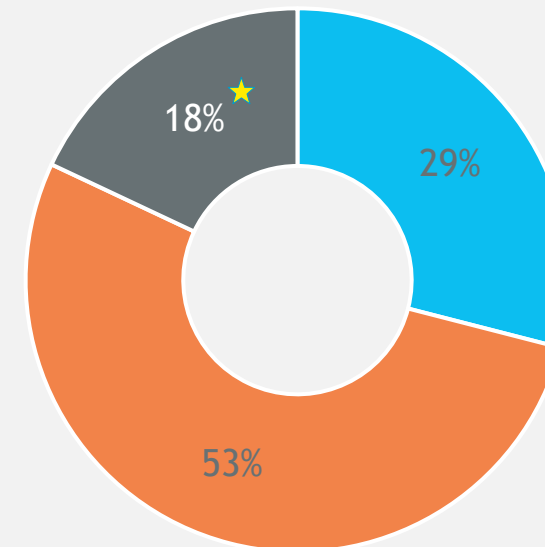
■ 2021

Bekendheid VVN Participatiepunt

Mate van bekendheid met VVN participatiepunt

- Heb ik weleens van gehoord maar ik wist niet wat dit was
- Ik weet wat dit is maar heb hier geen ervaring mee
- Ik weet wat dit is en ik zelf of iemand die ik ken heeft een melding of buurtactie gedaan

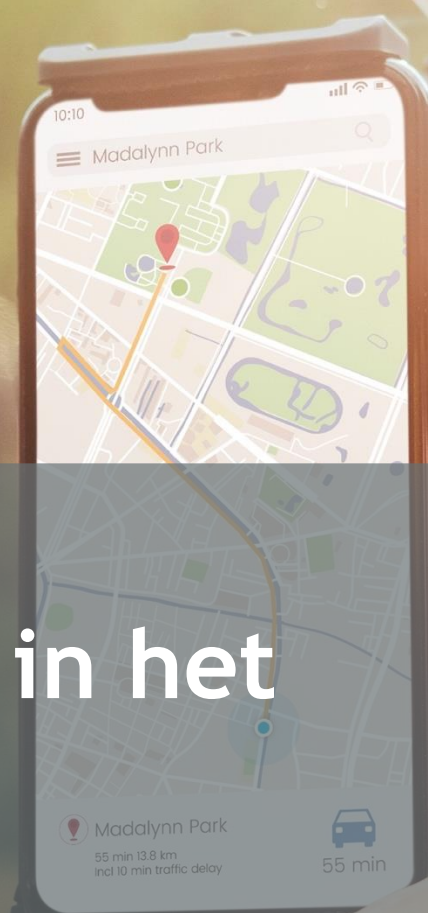

Heb je weleens gehoord van het VVN Participatiepunt?
Basis: allen (n=1405)

★ Significante stijging / daling

In hoeverre ben je bekend met het VVN participatiepunt?
Basis: allen die ervan hebben gehoord (n=55)

Gebruik smartphone in het verkeer

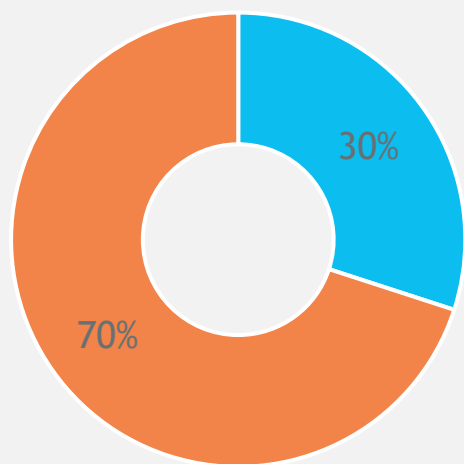
Gebruik van smartphone in het verkeer: op de fiets een lichte toename

- Ondanks dat automobilisten die een telefoon gebruiken tijdens het autorijden door velen als onveilig worden ervaren, geven nog steeds drie op de tien automobilisten aan dit toch zelf ook wel eens te doen.
- De jongere automobilisten gebruiken smartphones vaker onderweg (43%) dan ouderen. Het verschil tussen mannen en vrouwen is wat kleiner geworden (en niet meer significant afwijkend van elkaar).
- Navigeren is nog steeds de belangrijkste reden om de telefoon te gebruiken tijdens het autorijden, gevolgd door (handsfree) bellen.
- Ruim de helft van de Nederlanders heeft een app (55%) in gebruik tijdens het autorijden. Google Maps is nog steeds de meest gebruikte app in de auto.
- Het gebruik van de smartphone lijkt licht te stijgen: 26% van de fietsers gebruikt wel eens hun telefoon tijdens het rijden. Smartphonegebruik op de fiets is ook nu weer flink hoger onder jongeren: onder de groep 18-25 jaar gebruikt maar liefst de helft de smartphone op de fiets.
- Ook op de fiets gebruikt men de smartphone het meest om naar muziek te luisteren, daarnaast ook wel voor navigatie.

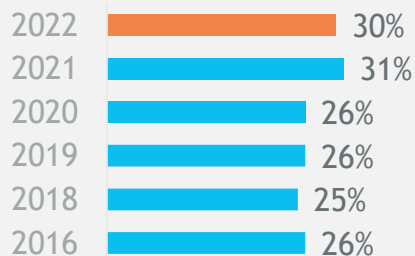
Ondanks dat smartphonegebruik als onveilig wordt ervaren, doen nog steeds drie op de tien automobilisten dit toch wel eens

Het gebruik van smartphones in de auto is gelijk aan 2021. Gebruik op de fiets is licht gestegen: 26%

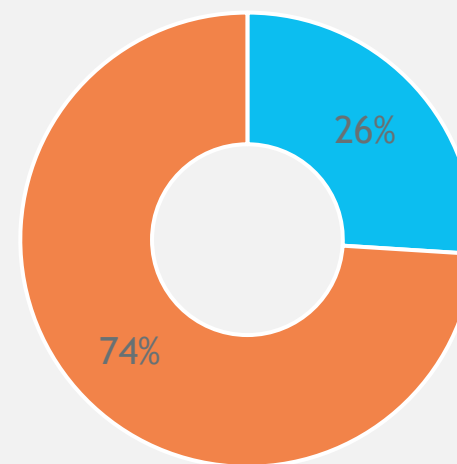
Jongste groepen (18-44 jr) gebruiken smartphone vaker in de auto (43%).

■ Ja ■ Nee

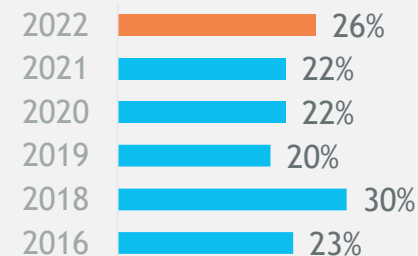
Gebruik je zelf weleens een smartphone in de auto?

Basis: allen die regelmatig auto gebruiken (n=1167)

Jongste groepen gebruiken smartphone het vaakst op de fiets (18-24 jr: 49%, 25-34 jr: 44%).

■ Ja ■ Nee

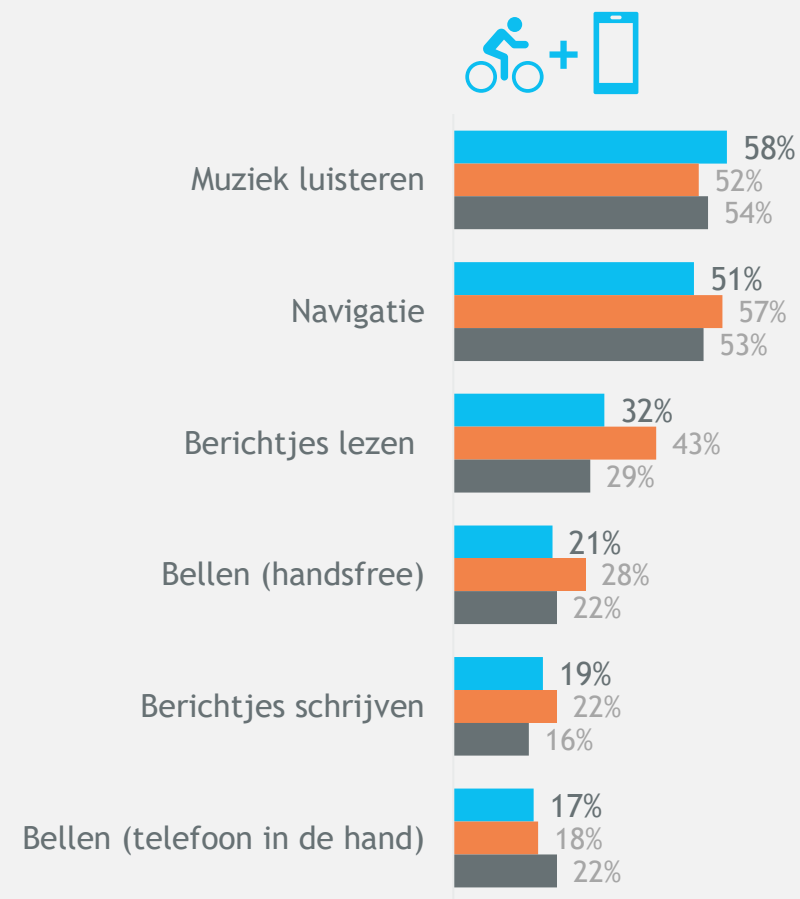
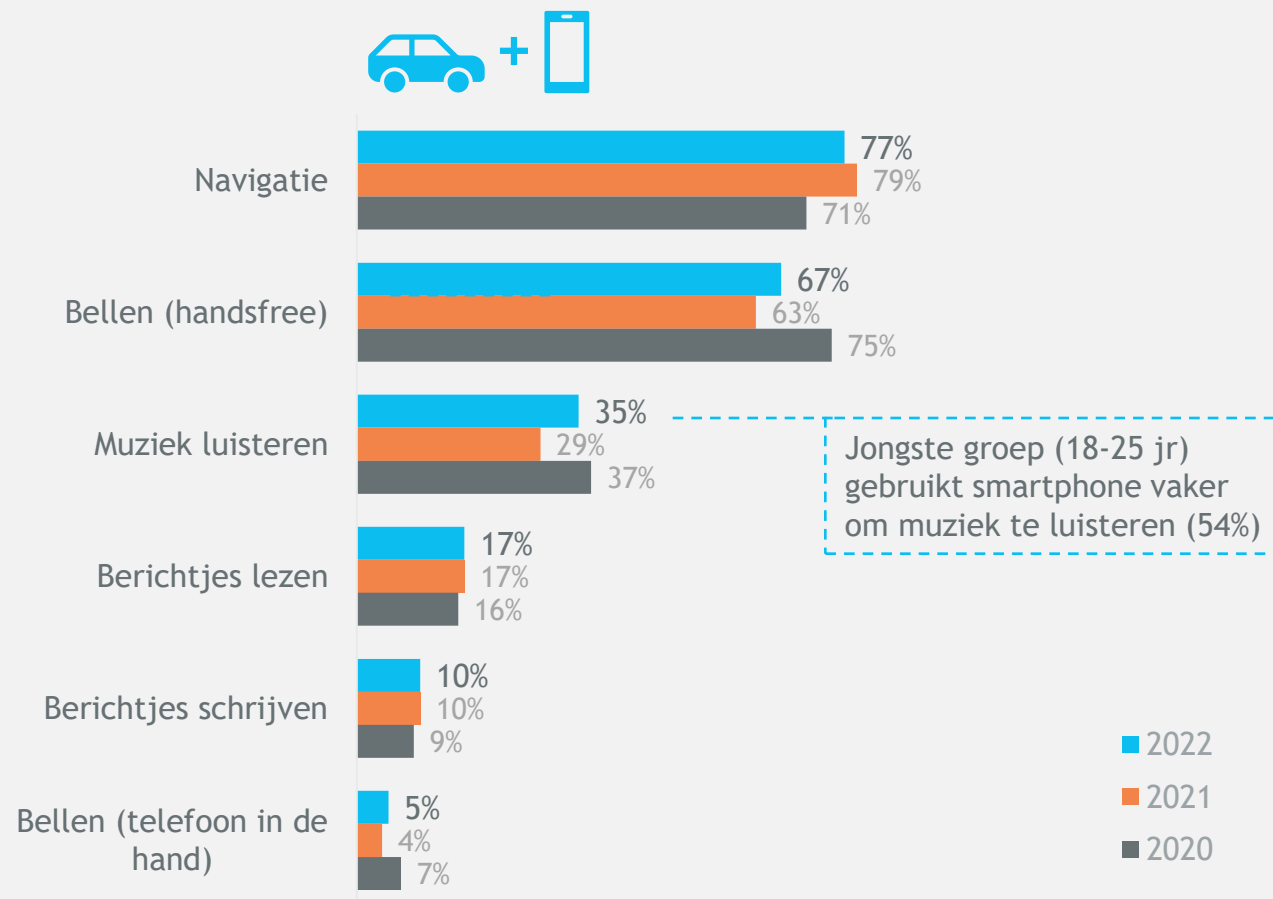

Gebruik je zelf weleens een smartphone op de fiets?

Basis: allen die regelmatig fiets gebruiken (n=814)

In de auto wordt de telefoon met name vaak gebruikt voor navigatie en bellen, op de fiets voor muziek en navigatie

Er zijn geen (significante) wijzigingen t.o.v. 2021.

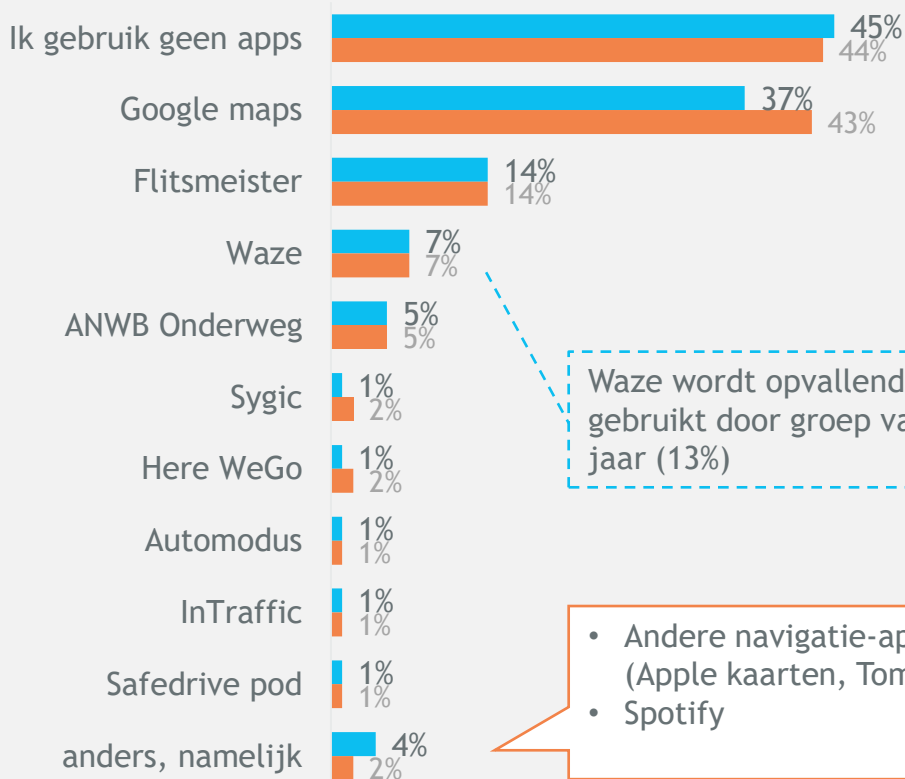

Waarvoor gebruik je dan de smartphone in de auto?
Basis: allen die smartphone in auto gebruiken (n=158)

Waarvoor gebruik je dan de smartphone op de fiets?
Basis: allen die smartphone in auto gebruiken (n=95)

Nog steeds gebruikt ruim de helft apps tijdens het (auto)rijden

Google Maps is nog steeds de meest gebruikte app in de auto

Ouderen gebruiken minder vaak apps in de auto dan jongeren (55-65 jaar: 62% en 65+: 75% gebruikt geen apps tijdens het rijden)

Waze wordt opvallend vaak gebruikt door groep van 35-44 jaar (13%)

- Andere navigatie-apps (Apple kaarten, TomTom Go)
- Spotify

Veilige schoolomgeving

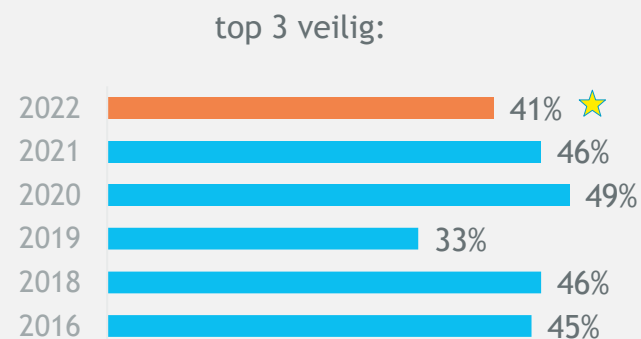
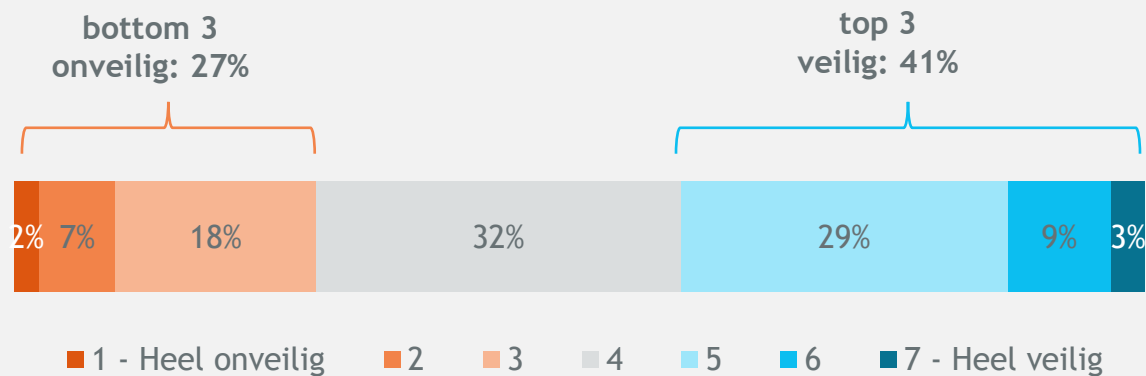

Veilige schoolomgeving

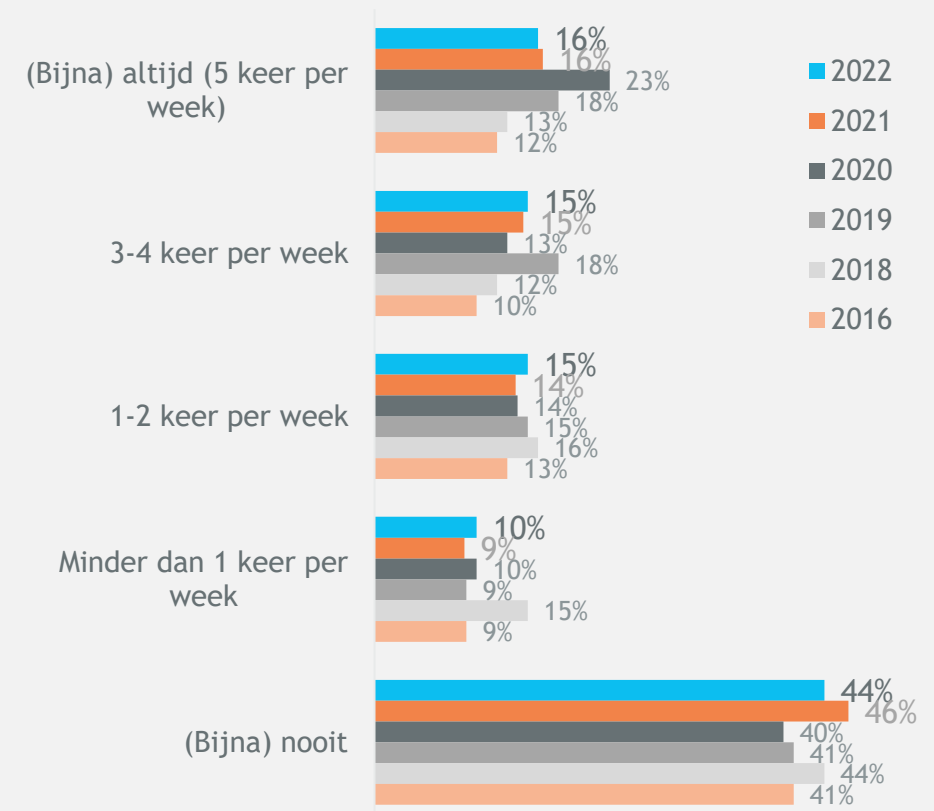
- Vier van de tien ouders vinden het verkeer veilig voor hun kinderen, 27% vindt het onveilig. Dit is een daling van het veiligheidsgevoel t.o.v. 2021
- Van degenen die eerder aangaven zichzelf wel veilig te voelen in het buurtverkeer, zegt 18% dat dit voor hun kinderen niet het geval is.
- Sinds 2021 zijn de bewegingen naar school vaker zonder auto uitgevoerd. Het aantal ouders dat hun kind (bijna) elke dag met de auto naar school brengt, is vorig jaar gedaald naar 16% en ligt nog steeds op dit niveau. Het aandeel dat de kinderen (bijna) nooit met de auto naar school brengt was gestegen van 40% naar 46% en ligt momenteel nog op 44%.

Ouders vinden het verkeer voor hun kinderen onveiliger dan afgelopen jaar

Het aantal ouders dat hun kind(eren) met de auto naar school brengt is stabiel: iets meer dan de helft doet dit met enige regelmaat.

Kinderen met auto naar school brengen

A photograph of a woman with blonde hair driving a car, viewed from the side. She is wearing a dark, textured jacket. The car's interior, including the steering wheel and dashboard, is visible. A semi-transparent dark grey box is overlaid across the middle of the image, containing white text. The background outside the car is blurred.

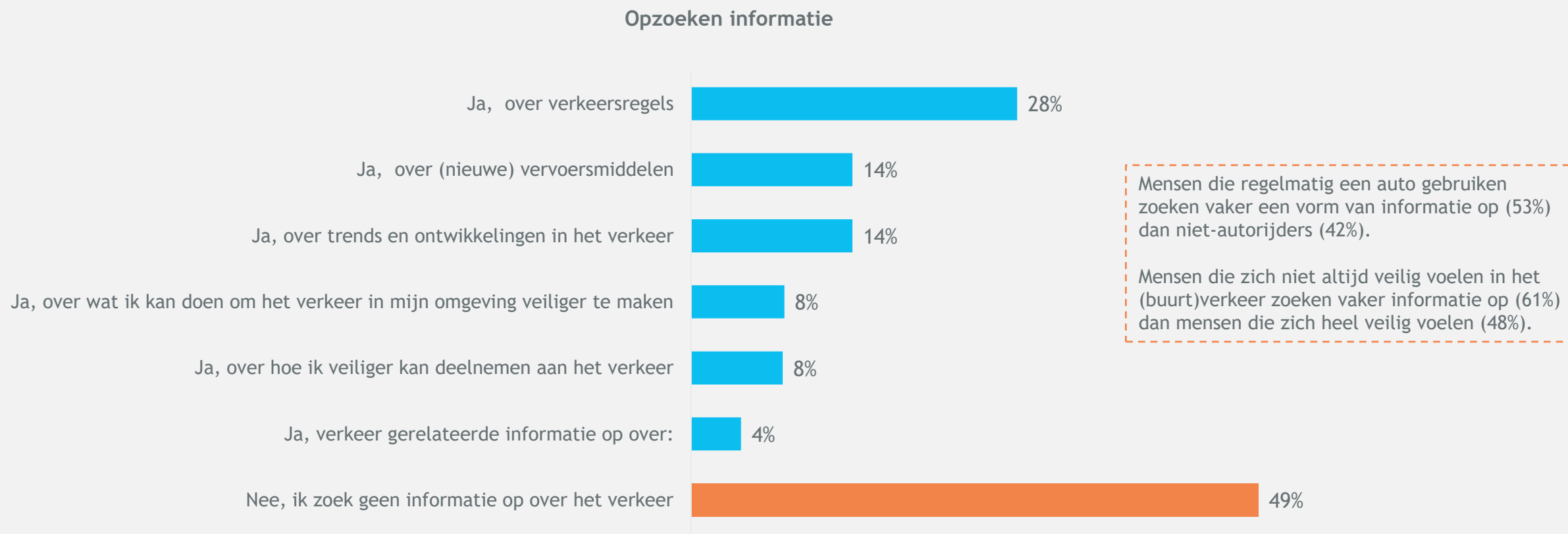
Eigen gedrag in het verkeer

Eigen gedrag in het verkeer

- De helft van de burgers zoekt wel eens informatie op over verkeersgerelateerde zaken; meestal gaat het om verkeersregels.
- Negen op de tien burgers vinden het belangrijk dat iedereen in Nederland zich aan de verkeersregels houdt. Toch geeft nog steeds slechts twee derde volmondig aan dat ook zelf te doen.
- Net als in 2021 geeft een kwart toe wel eens te hard te rijden in hun eigen buurt.
- De bereidheid zich te houden aan de maximum snelheid is groot maar verschilt wel per situatie. In een schoolomgeving is bijna iedereen daartoe bereid. Op de snelweg is de weerstand het grootst: 75% is bereid zich aan 100 km/u te houden, maar ook 9% is dat niet. De bereidheid maximaal 30 te rijden in een woonwijk is wat gedaald sinds vorig jaar: 77% (was 83%)
- Doorgaans vindt men de gestelde snelheidslimieten aanvaardbaar, alleen de 100 km/u op de snelweg vindt 19% echt te laag.
- Vrouwen zijn nog steeds de ‘heren in het verkeer’: ze krijgen minder boetes, rijden minder vaak te hard in de wijk en vinden het (nog) belangrijker dat men zich aan de regels houdt, en het goede voorbeeld te geven in het verkeer.
- Wijsheid komt ook duidelijk met de jaren: ouderen vinden het belangrijker dat men zich aan de regels houdt, om sociaal te zijn en het goede voorbeeld te geven in het verkeer. Ook houden zij zich vaker aan de regels en maximum snelheid.

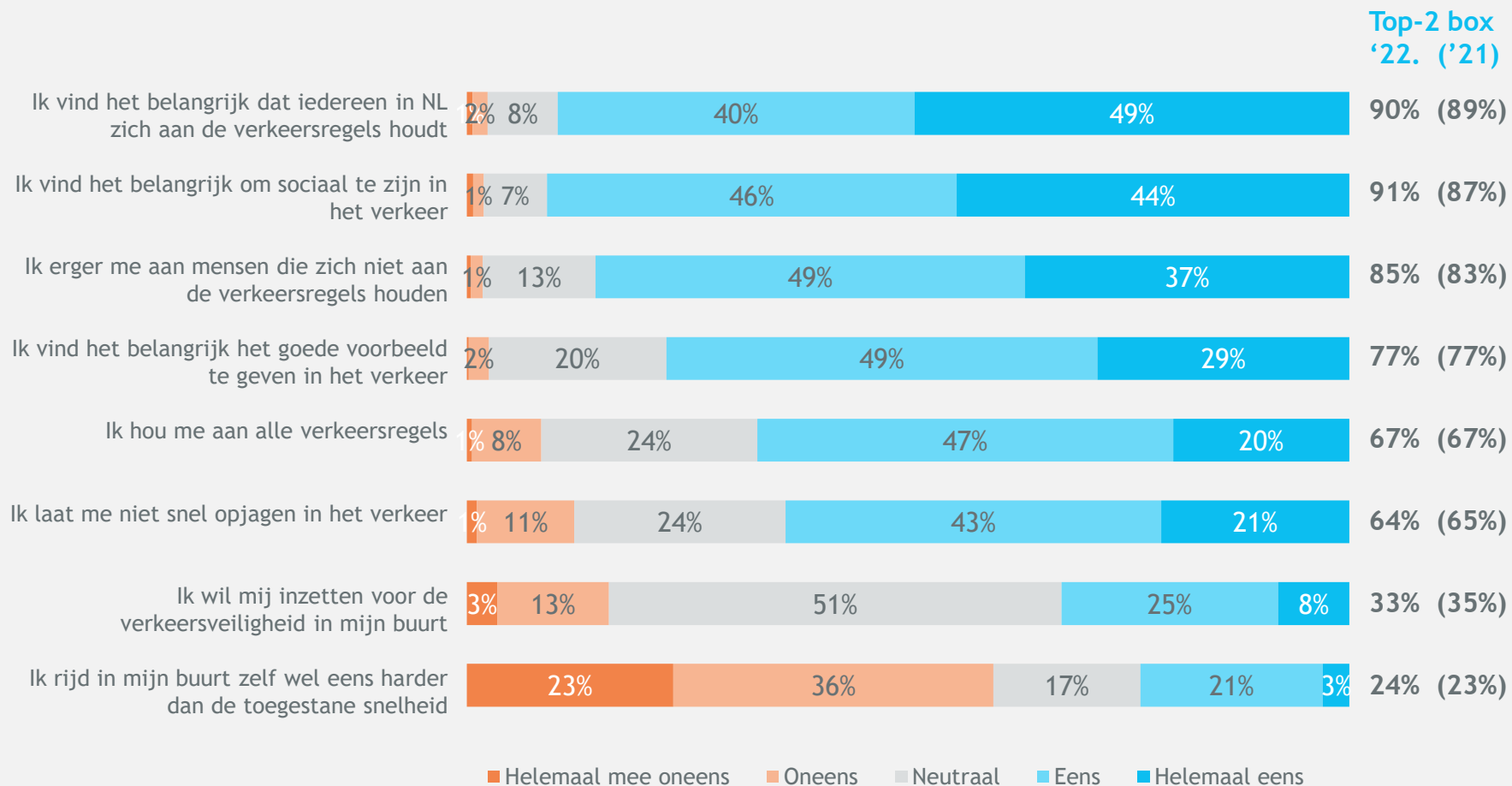
De helft van de burgers zegt wel eens informatie op te zoeken over verkeer gerelateerde zaken

Het gaat dan met name om verkeersregels, (nieuwe) vervoersmiddelen en/of trends en ontwikkelingen.

Bijna iedereen vindt het belangrijk dat men zich aan regels houdt

Toch zegt slechts twee derde zichzelf aan alle regels te houden. Een kwart geeft toe wel eens te hard te rijden in de eigen buurt. Een derde van de Nederlanders wil zich inzetten voor de verkeersveiligheid in eigen buurt.

Vrouwen vinden het (nog) belangrijker dat men zich aan de regels houdt. Ze ergeren zich vaker aan mensen die dat niet doen en laten zich wat vaker opjagen in het verkeer dan mannen.

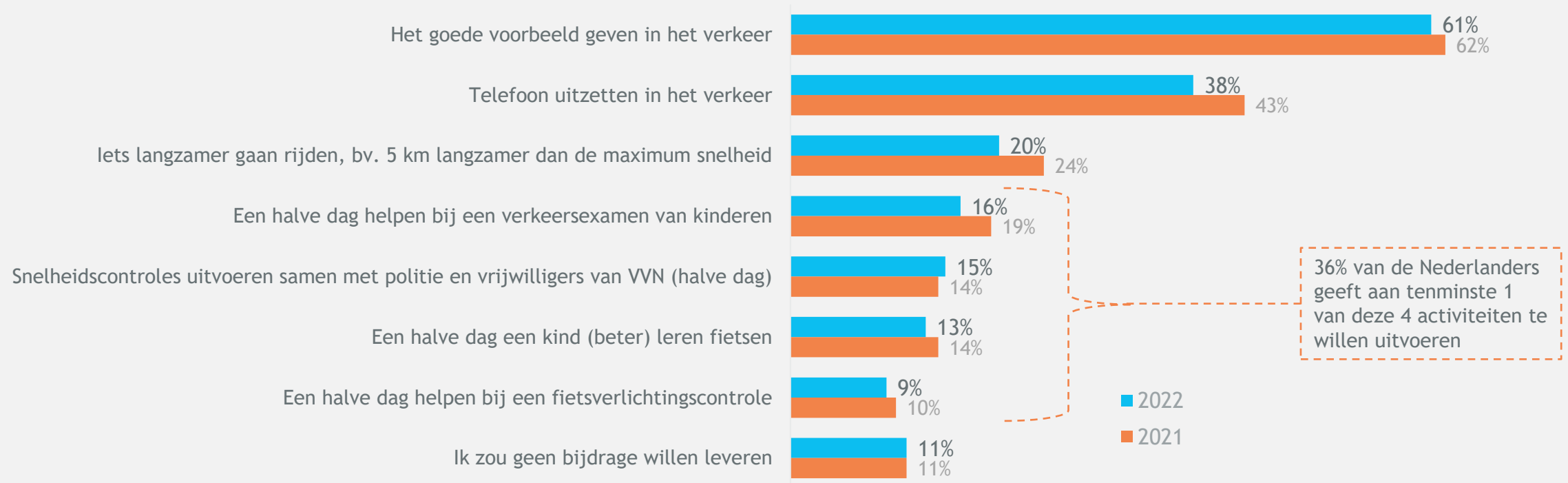
Er is op alle aspecten een verschil te zien tussen de leeftijdsgroepen; Ouderen vinden het belangrijker dat men zich aan de regels houdt, om sociaal te zijn en het goede voorbeeld te geven in het verkeer. Ook geven zij vaker aan zich te houden aan regels en zich te ergeren aan hen die dat niet doen.

Deze verschillen in subgroepen laten hetzelfde beeld zien als vorig jaar.

De telefoon uitzetten en snelheid minderen zijn nog steeds de concrete acties die men zelf het meest bereid is te nemen

Zes van de tien zijn bereid 'het goede voorbeeld te geven in het verkeer' in het algemeen. Meer dan een derde zou wel één van de genoemde (potentiële) VVN activiteiten willen uitvoeren

Activiteiten ter bevordering van verkeersveiligheid die men bereid is te doen

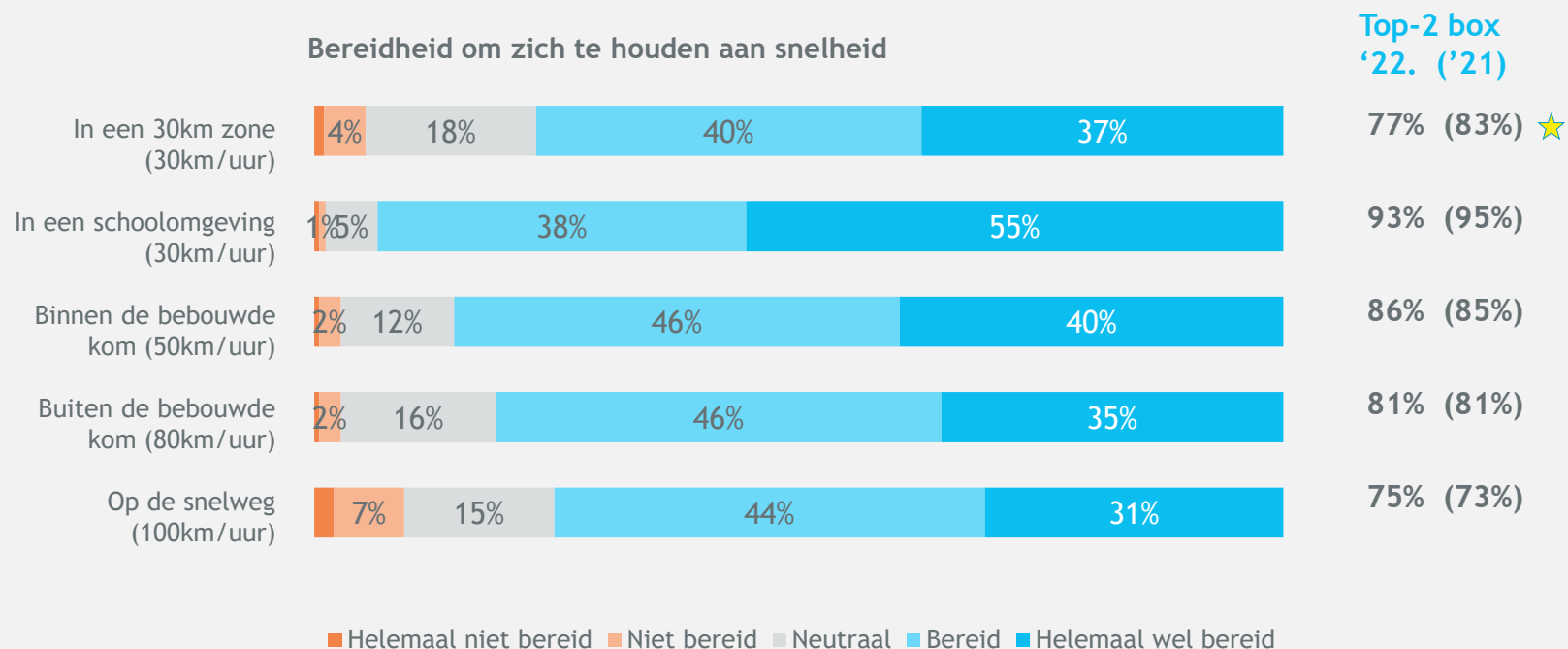

Als je zelf een bijdrage zou kunnen leveren aan de verkeersveiligheid, welke van de volgende activiteiten zou je dan bereid zijn om te doen?

Basis: allen (n=2100)

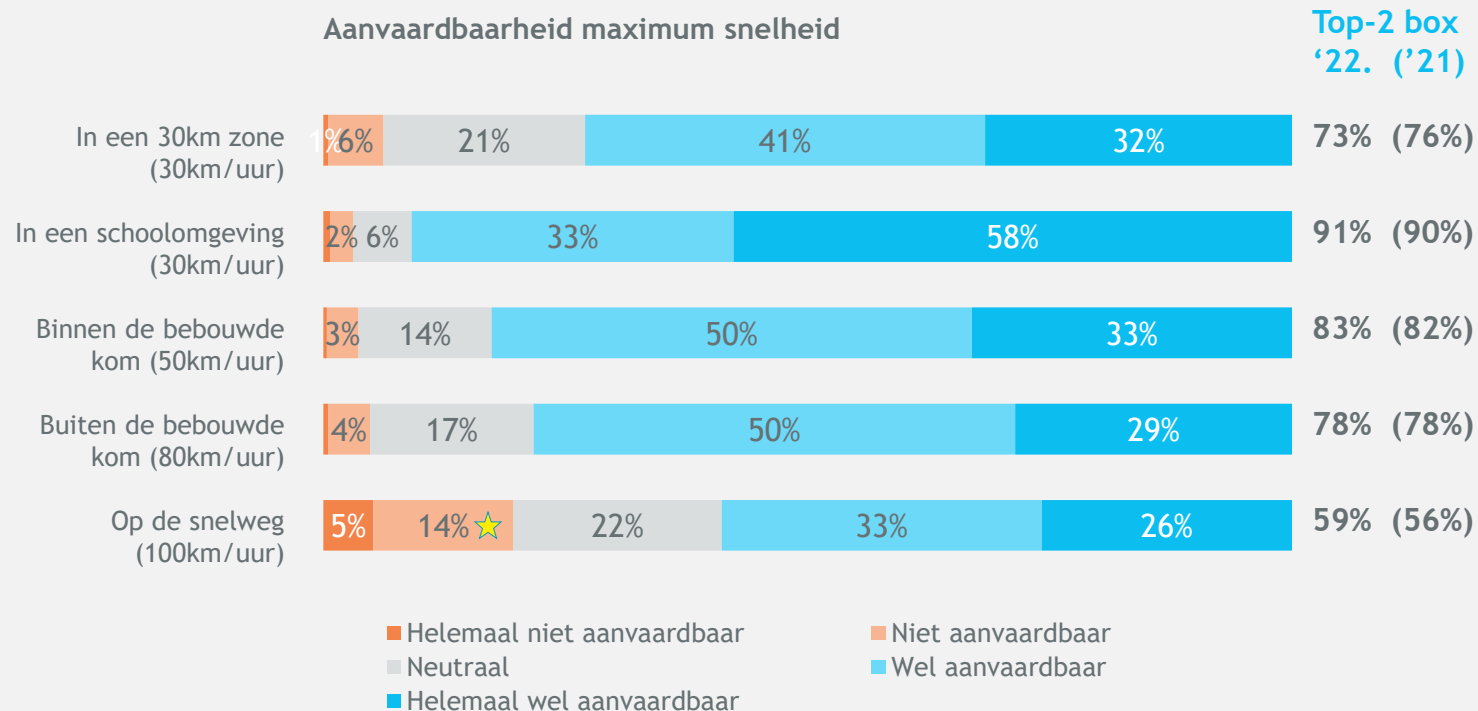
Bereidheid je te houden aan de maximum snelheid in een 30km zone is gedaald t.o.v. vorig jaar.

In alle situaties geldt: mannen zijn minder bereid zich aan de maximum snelheid te houden dan vrouwen en jongeren minder dan ouderen.

Maximum snelheid van 100 km/u op de snelweg is voor meer mensen aanvaardbaar dan vorig jaar

Waar in 2021 nog 26% dit niet aanvaardbaar vond, is dat nu gedaald naar 19%. In alle andere situaties is men het veel vaker eens met de maximum snelheid. Met name in schoolomgeving is er net als vorig jaar weinig weerstand

Vrouwen vinden de maximumsnelheid iets vaker aanvaardbaar dan mannen. Bijvoorbeeld de bebouwde kom: 86% van de vrouwen vindt het aanvaardbaar, 79% van de mannen.

Ouderen vinden de maximum snelheid in een schoolomgeving en op de snelweg vaker aanvaardbaar dan jongere automobilisten.

VEILIGVERKEER

